

Prima instanță: Judecătoria Bălți sediul central (judecător V. Schibin)
Dosarul nr.2a-159/21

CURTEA DE APEL BĂLȚI
Colegiul Civil și de contencios administrativ
DECIZIE

20 aprilie 2021

mun.

Bălți

Instanța compusă din:
Președintele ședinței
Judecătorii:
Grefier:

Stela Procopciuc
Elena Grumeza, Natalia Chircu
Veronica Iarovoi

examinând, în ședință publică apelul declarat de avocatul Ion Cerga reprezentantul apelantului Renato Usatîi

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Dodon Igor către Usatîi Renato, intervenient accesoriu Asociația Obștească „Media Alternativă”, Postul de Televiziune TV8 privind constatarea caracterului fals și defăimător a informațiilor răspândite, obligarea dezmințirii informațiilor false și defăimătoare, încasarea cheltuielilor de judecată.

împotriva hotărârii Judecătoria Bălți sediul central din 23 decembrie 2020.

C O N S T A T Ă :

Pretențiile reclamantului Dodon Igor:

1. La 18 mai 2020, reclamantul Dodon Igor s-a adresat cu cererea de chemare în judecată împotriva lui Usatîi Renato, intervenient accesoriu Asociația Obștească „Media Alternativă”, Postul de Televiziune TV8 privind constatarea caracterului fals și defăimător a informațiilor răspândite, obligarea dezmințirii informațiilor false și defăimătoare, încasarea cheltuielilor de judecată.

1.1. În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 08 aprilie 2020 Usatîi Renato, în cadrul emisiunii „Cutia Neagră” de la TV8 a declarat, că: „Igor Dodon obține astăzi cetățenia unui alt stat și ține asta în secret până acum (...) Și a obținut cetățenie deja fiind Președintele Republicii Moldova (...), Dodon era obligat să anunțe. În Republica Moldova se permite să ai dubla cetățenie (...) deci nu este o chestie ilegală, dar trebuia să o spună că eu, Igor Dodon, într-o zi, când tare m-am speriat și puțin am transpirat, repede am rugat pe cineva să-mi facă un pașaport. Lui i s-a făcut foarte repede (...)”.

Relatează că informațiile răspândite de către Usatîi Renato în privința sa sunt relatări false, cu caracter defăimător.

În susținerea acestui deziderat a făcut trimitere la prevederile: art. 10 alin.(1) a Convenției Europene a Drepturilor Omului, art. 32 alin.(2) a Constituției Republicii

Moldova, art. 7 alin.(1), (2), (5) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, menționând, că informațiile expuse de către Usatîi Renato la data de 08 aprilie 2020 sunt false și defăimătoare.

În concret, a remarcat că cele expuse constituie relatări false pe motiv, că sunt afirmații ce nu corespund adevărului și sunt neveridice în fond și că conțin caracter defăimător pe motiv, că reprezintă informații care lezează onoarea, demnitatea și/sau reputația profesională în sensul prevăzut de art. 2 din Legea cu privire la libertatea de exprimare.

Învederează că informațiile răspândite de Renato Usatîi nu reprezintă judecăți de valoare cu sau fără substrat factologic suficient, or, nu a expus o opinie, un comentariu, teorie, idee, ci a furnizat relatări concrete, care s-au produs în condiții concrete de loc și de timp, ceea ce reprezintă o expunere cu privire la anumite fapte, pe care reclamantul le califică ca fiind false. Aceste informații pun în evidență încălcarea normelor de conviețuire și a celor morale, iar pe cale de consecință se opun regulilor de legalitate și de onestitate.

Menționează, că modalitatea de expunere a informației și formulările utilizate, denotă că aceste informații false au fost răspândite cu rea-credință, or, declarațiile pârâtului Usatîi Renato conțin imputații factive atribuite reclamantului, făcute cu intenția de a transmite opiniei publice un mesaj fără echivoc.

Astfel, persoanele care se expun în fața publicului ca făcând parte din categoria politicienilor, persoane publice, trebuie să acționeze cu bună-credință, să ofere informații corecte și de încredere, fără a trece la purul senzaționalism.

Mai indică, că conform prevederilor art. 15 alin.(1) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, reclamantul a formulat cerere prealabilă către pîrît, prin care a solicitat dezmințirea informației defăimătoare, însă nu s-a luat nici o atitudine.

1.2. În baza celor expuse supra, reclamantul Dodon Igor a solicitat:

- constatarea ca fiind defăimătoare a informațiilor răspândite de către Usatîi Renato la data de 08 aprilie 2020, în cadrul emisiunii „Cutia Neagră” difuzată de postul de televiziune TV8, și anume: *„Igor Dodon obține astăzi cetățenia unui alt stat și ține asta în secret pînă acum (...) Și a obținut cetățenie deja fiind Președintele Republicii Moldova (...), Dodon era obligat să anunțe. În Republica Moldova se permite să ai dubla cetățenie (...) deci nu este o chestie ilegală, dar trebuia să o spună că eu, Igor Dodon, într-o zi, când tare m-am speriat și puțin am transpirat, repede am rugat pe cineva să-mi facă un pașaport. Lui i s-a făcut foarte repede (...)”*, obligarea lui Usatîi Renato să dezmințe informațiile false și defăimătoare, în cadrul aceleiași emisiuni „Cutia Neagră” difuzată de postul de televiziune TV8, cu următorul text: *„informațiile răspândite de mine, Renato Usatîi, la data 08 aprilie 2020 prin care am afirmat că „Igor Dodon obține atăzi cetățenia unui alt stat și ține asta în secret pînă acum (...) Și a obținut cetățenie deja fiind Președintele Republicii Moldova (...) Dodon era obligat să anunțe. În Republica Moldova se permite să ai dubla cetățenie (...) deci nu este o chestie ilegală, dar trebuia să o spună că eu, Igor Dodon, într-o zi,*

când tare m-am speciat și puțin am transpirat, repede am rugat pe cineva să-mi facă un pașaport. Lui i s-a făcut foarte repede (...) ” – sunt false și defăimătoare care lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională a domnului Dodon Igor”;

- obligarea Asociației Obștești „Media Alternativă”, Postul de televiziune TV8 să publice și să răspândească dezmințirea relatărilor false și defăimătoare făcute de Usatîi Renato;

- încasarea de la Usatîi Renato în beneficiul reclamantului a cheltuielilor de plată a taxei de stat.

Acte de procedură:

2. Prin încheierea Judecătorei Bălți sediul central din 13 iulie 2020 s-a scos de pe rol capătul de cerere de chemare în judecată depusă de Dodon Igor către Asociația Obștească „Media Alternativă”, postul de televiziune TV8 privind obligarea la dezmințirea informației false și defăimătoare, în legătură cu nerespectarea căii extrajudiciare de soluționare a litigiului, prevăzută de lege (*f.d. 66*).

2.1. Prin decizia Curții de Apel Bălți din 12 octombrie 2020 a fost respins recursul declarat de avocatul Oleg Tănase reprezentantului recurentului Igor Dodon și menținută încheierea Judecătorei Bălți sediul central din 13 iulie 2020.

2.2. Prin încheierea Judecătorei Bălți, sediul Central din 13 iulie 2020, Asociația Obștească „Media Alternativă” Postul de televiziune TV8 a fost atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu.

Poziția instanței de fond:

3. Prin hotărârea Judecătorei Bălți sediul central din 23 decembrie 2020 a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată înaintată de către Dodon Igor către Usatîi Renato, intervenient accesoriu Asociația Obștească ”Media Alternativă” Postul de televiziune TV8 cu privire la constatarea caracterului defăimător al informațiilor răspândite, obligarea dezmințirii informațiilor false și defăimătoare, încasarea cheltuielilor de judecată.

S-a constatat caracterul defăimător a informațiilor răspândite de către Usatîi Renato la data de 08 aprilie 2020 în cadrul emisiunii ”Cutia Neagră” difuzată de postul de televiziune TV8, și anume că: *”Igor Dodon obține astăzi cetățenia unui alt stat (...) Și a obținut cetățenie deja fiind Președintele Republicii Moldova”, ”trebuia să spună că eu, Igor Dodon (...) repede am rugat pe cineva să-mi facă un pașaport. Lui i s-a făcut foarte repede”.*

S-a obligat Usatîi Renato să dezmințe informațiile false și defăimătoare, în cadrul aceleiași emisiuni ”Cutia Neagră” difuzată de postul de televiziune TV8, iar în caz de imposibilitate - în alt mijloc de informare în masă cu o rază similară de acoperire sau difuzare, cu următorul text: *”informațiile răspândite de mine, Renato Usatîi, la data de 08 aprilie 2020, prin care am afirmat, că ”Igor Dodon obține astăzi cetățenia unui alt stat (...) Și a obținut cetățenie deja fiind Președintele Republicii Moldova”, precum și că ”trebuia să spună că eu, Igor Dodon (...) repede am rugat pe cineva să-mi facă un pașaport. Lui i s-a făcut foarte repede” sunt false și*

defăimătoare, care lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională a domnului Dodon Igor”.

S-a încasat de la Usafii Renato în beneficiul lui Dodon Igor suma de 100 (o sută) lei, 00 bani cu titlu de cheltuieli de judecată pentru taxa de stat.

În rest, acțiunea a fost respinsă, ca neîntemeiată (*f.d.126, 131-142*).

Exercitarea căii de atac:

4. La 28 decembrie 2020, avocatul Ion Cerga acționând în numele și interesele lui Usafii Renato a depus apel nemotivat (*f.d.129-130*), iar la 22.02.2021 a depus cerere de apel motivat împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând casarea integrală a acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă integral).

Termenul de declarare a apelului:

5. Potrivit art.362 alin. (1) Cod procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii, evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Prin efectul dispozițiilor legale enunțate, în speță, termenul de declarare a apelului a început să curgă la 24 decembrie 2020 și a expirat la 22 ianuarie 2021, inclusiv, cererea de apel fiind depusă la 28 decembrie 2020, prin urmare, Colegiul reține că apelul a fost declarat în termen.

Argumentele părților:

Poziția apelantului:

6. În susținerea apelului avocatul Ion Cerga acționând în interesele lui Usafii Renato a menționat că hotărârea Judecătoriei Bălți sediul central din 23 decembrie 2020 este nefondată și urmează a fi casată integral, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii, din motivele ce succed:

Învederează că pornind de la prevederile normelor implicate în rezolvarea prezentului litigiu, urmează a fi constatate trei criterii: identificarea persoanei vizate de informații, veridicitatea informației livrate și că informația este defăimătoare.

Indică că instanța, contrar prevederilor alin. (1) art. 25, alin. (3) art. 240 CPC, a depășit limitele argumentelor propuse de către reprezentantul reclamantului în cadrul cercetării judecătorești.

Cu referire la identificarea persoanei vizate de informații: circumstanța este constantă și justă.

Referitor la informația falsă, apelantul consideră că instanța de fond a lezat dreptul pârâtului consacrat prin prevederile art. 25 CPC și, insistă la reclamarea probelor, format prin demersul înaintat la 14.09.2020 către instanța de fond. Or, excluderea nemotivată a unor probe (solicitate a fi reclamate) duce la o soluție viciată.

Cât privește constatarea că informația este una defăimătoare: instanța a manifestat prioritatea poziției reclamantului fără a motiva respingerea argumentelor expuse de către reprezentantul pârâtului în cadrul cercetării judecătorești.

Indică că în susținerea soluției, în pct. 76 din hotărâre, instanța de fond a indicat că răspândirea informației despre dublă cetățenie în mod direct afectează imaginea în sferă publică și îl defăimează, prezentându-l în calitate de persoană care nu respectă principiile pe care le promovează și care au valoare serioasă pentru calitatea oficială deținută....îl prezintă într-o lumină negativă, ca efectuând acțiune specifică mediului interlop.... afectează încrederea societății și implicit a alegătorilor în persoana reclamantului....acest aspect lezează nejustificat onoarea și reputația profesională a reclamantului, fiind o defăimare publică.

Relevă că în pct. 68-71, 73 din hotărârea instanța a reținut că reclamantul urma să suporte limite mai largi a criticii, iar cetățenia dublă nu denotă o incompatibilitate cu funcția ocupată, însă, fără suport de argumente din partea reclamantului în acest sens, face concluzia că, informația solicitată a fi dezmințită nu este o critică a activității reclamantului și depășește limitele criticii în condiții admise de lege.

Concluzionează că instanța prin argumentarea existenței elementului de defăimare în informația litigantă, a manifestat salvare poziției reclamantului, fapt ce a dus la încălcarea prevederilor alin. (1) art.25, alin. (3) art. 240 CPC. Or, potrivit acțiunii formulate și în cadrul cercetării judecătorești, reprezentantul reclamantului nu a invocat argumentele descrise în pct.76 a hotărârii contestate pentru a constata criteriu defăimător.

Aceste argumente fiind invocate în cadrul ședinței de judecată de către reprezentantul reclamantului care a menționat că după livrarea informației litigante membrii familiei reclamantului au fost indignați și puneau întrebări despre dubla cetățenie.

Astfel, se reiterează că atât reclamantul cât și reprezentantul acestuia nu au invocat argumentele de gen: ”...în mod direct afectează imaginea în sferă publică și îl defăimează, prezentându-l în calitate de persoană care nu respectă principiile pe care le promovează și care au valoare serioasă pentru calitatea oficială deținută....îl prezintă într-o lumină negativă, ca efectuând acțiune specifică mediului interlop.... afectează încrederea societății și implicit a alegătorilor în persoana reclamantului....acest aspect lezează nejustificat onoarea și reputația profesională a reclamantului, fiind o defăimare publică” descrisă prin hotărârea contestată.

La fel, se indică că nu a fost prezentată nici o probă în susținerea celor invocate. Iar, instanța de fond a efectuat măsuri operative în vederea stabilirii caracterului defăimător a informației litigante în societate, însă, a ascuns de participanții la proces această informație (probe), fapt care, la fel, duce la viciu fundamental : acces la probe garantat pentru toți participanții.

Mai menționează că nici în acțiune, nici reprezentantul reclamantului și nici prin hotărârea contestată nu s-a probat caracterul defăimător a informației despre ”....în

mod direct afectează imaginea în sferă publică și îl defăimează, prezentându-l în calitate de persoană care nu respectă principiile pe care le promovează și care au valoare serioasă pentru calitatea oficială deținută....îl prezintă într-o lumină negativă, ca efectuând acțiune specifică mediului interlop.... afectează încrederea societății și implicit a alegătorilor în persoana reclamantului....acest aspect lezează nejustificat onoarea și reputația profesională a reclamantului, fiind o defăimare publică”, iar, concluziile instanței urmau să fie făcute dar în limitele pretențiilor (argumentelor) invocate.

Sub un alt aspect, reprezentantul apelantului indică că caracterul defăimător al informației nu se prezumă, acest fapt urmând a fi dovedit de reclamant conform prevederilor art. 24 alin. (1) lit. b) din Lege nr.64.

În acest context se menționează că sânt considerate defăimătoare acele informații care relatează despre încălcarea legilor și a normelor de conviețuire (normele morale), și astfel fac ca persoana să fie condamnată moral de opinia publică sau de unii indivizi în particular, însă legislatorul nu concretizează care sânt informațiile defăimătoare.

Astfel, la determinarea caracterului defăimător al informației, instanțele vor ține cont că, **unele informații pot fi calificate atât ca defăimătoare, cât și lipsite de acest caracter, în funcție de modul de percepere, de aprecierea subiectivă, de situația concretă,** de context, de persoanele în rândul cărora este răspândită informația.

Indică că **“Defăimarea” este un fenomen relativ,** stabilirea acesteia necesitând **o examinare minuțioasă, și o analiză riguroasă a argumentelor părților, iar în** cazul existenței unor dubii rezonabile cu privire la caracterul defăimător al informației, situația se va interpreta împotriva restricționării libertății de exprimare conform art.25 alin.(6) din lege.

La caz, se menționează că Igor Dodon este o persoană cu funcție de demnitate publică, iar, limitele criticii admisibile sunt mai ample în cazul oamenilor politici decât în cazul unui simplu particular.

Prin urmare, Igor Dodon fiind om politic de prim plan, cunoscut de multă vreme pentru declarațiile sale cu privire la parcursul european și cel euro asiatic al Republicii Moldova, ceea ce l-au transformat în ținta unor critici virulente în Republica Moldova cât și în lumea întreagă.

Astfel, discursul privind cetățenia unui om politic, în speță Igor Dodon, este un subiect pus în balanța de apreciere, pe de o parte, a interesului protejat de a informa publicul despre informațiile de interes public.

Subsecvent, se indică că instanța de fond a ignorat prevederile lit. b) alin. (1) art.24 Legii nr.64, care pune în sarcina reclamantului să dovedească că informația litigantă prezintă prin sine o defăimare, fapt ce nu este evidențiat în prezentul litigiu. Or, prin acțiunea înaintată s-a pretins dezmințirea informației ce, după părerea petiționarului este falsă și defăimătoare, fără a concretiza prin ce s-a evidențiat lezarea

onoarei și demnității, din care considerente acțiunea urma a fi respinsă ca fiind nefondată în temeiul prevederilor alin. (2) art.7 din Legii nr.64.

Comunicarea actelor:

7. Colegiul a notificat intimatul Dodon Igor și intervenientul accesoriu Asociația Obștească ”Media Alternativă” Postul de televiziune TV8 despre depunerea cereri de apel, oferindu-le termen până la data de 20 aprilie 2021, pentru prezentarea referinței și a probelor suplimentare. Însă, Asociația Obștească ”Media Alternativă” Postul de televiziune TV8 nu a făcut uz de dreptul procedural și nu a prezentat referința, fapt ce nu împiedică instanței examinarea cererii de apel în baza probelor anexate la dosar.

Poziția intimatului:

8. Prin referința depusă reprezentantul intimatului Dodon Igor, avocatul Oleg Tănase a pledat pentru respingerea cererii de apel ca fiind neîntemeiată.

În motivarea referinței, reprezentantul intimatului Dodon Igor, avocatul Oleg Tănase a menționat că caracterul defăimător și neveridic privesc *inter alia* următoarele informații: „Igor Dodon obține astăzi cetățenia unui alt stat și ține asta în secret până acum (...) Și a obținut cetățenie deja fiind Președintele Republicii Moldova (...), Dodon era obligat să anunțe. În Republica Moldova se permite să ai dubla cetățenie (...) deci nu este o chestie ilegală, dar trebuia să o spună că eu, Igor Dodon, într-o zi, când tare m-am speriat și puțin am transpirat, repede am rugat pe cineva să-mi facă un pașaport. Lui i s-a făcut foarte repede (...)”.

Indică că informațiile răspândite de apelant sunt relatări cu privire la fapte ce nu corespund adevărului, sunt false, cu caracter defăimător - încălcând reclamantului dreptul garantat de art.8 CEDO, dreptul la viața privată (*cauza Petrina vs România*) și art.10 CEDO.

Învederează că *intimatul a pus în vedere elementele de probațiune stabilite de art.24 alin. (1) din Legea cu privire la libertatea de exprimare*: a) apelantul a răspândit informația; b) informația îl vizează pe reclamant și este defăimătoare; c) informația constituie o relatare cu privire la fapte și este în esență falsă; sau d) judecata de valoare nu se bazează pe un substrat factologic suficient.

Indică că, *potrivit art.10 alin. (1) al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale*, orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertate: de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere.

Iar *alin. (2) al art. 10 din Convenție*, prevede că executarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau a moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de

informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

Conform art.32 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, libertatea exprimată nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie.

În acest sens, menționează că art.3 alin. (3) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, stabilește că exercitarea libertății de exprimare poate fi supusă unor restrângeri prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, pentru a apăra ordinea și a preveni infracțiunile, pentru a proteja sănătatea și morala, reputația sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puteri judecătorești.

Astfel, persoanele care se expun în față publicului, ca făcând parte din categoria oamenilor politici, trebuie să acționeze cu bună-credință, să ofere informații corecte și de încredere, fără a trece la purul senzaționalism.

Mai relatează că art.7 alin. (1) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, stabilește că orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnității și reputației sale profesionale lezate prin răspândirea relatărilor false cu privire la fapte, a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient sau prin injurie.

În conformitate cu prevederile art.7 alin. (5) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin. (4) poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, sau publicarea unei replici, precum și repararea prejudiciului moral și material cauzat.

Potrivit art. 7 alin. (2) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, persoana lezată prin răspândirea unor relatări cu privire la libertatea de exprimare, persoana lezată prin răspândirea unor relatări cu privire la fapte poate fi restabilită în drepturi dacă informația cumulează următoarele condiții: este falsă; este defăimătoare; permite identificarea persoanei vizate de informație.

Se reiterează că la 08.04.2020, Usatii Renato a *menționat* în mod fals, că „Igor Dodon obține astăzi cetățenia unui alt stat și ține asta în secret până acum (...) Și a obținut cetățenie deja fiind Președintele Republicii Moldova (...), Dodon era obligat să anunțe. În Republica Moldova se permite să ai dubla cetățenie (...) deci nu este o chestie ilegală, dar trebuia să o spună că eu, Igor Dodon, într-o zi, când tare m-am speriat și puțin am transpirat, repede am rugat pe cineva să-mi facă un pașaport. Lui i s-a făcut foarte repede (...)”.

Astfel, aplicându-se noțiunile din art. 2 al Legii cu privire la libertatea de exprimare, la cele expuse de Usatii Renato, rezultă că pârâtul a transmis publicului larg informații ce reprezintă expunere de fapte cu privire la eveniment, proces sau fenomen care ar fi avut loc în condiții concrete de loc și timp. Aceste informații răspândite nu pot fi considerate judecări de valori în sensul art. 2 din Legea cu privire

la libertatea de exprimare, or nu a expus o opinie, comentariu, teorie, idee, dar reprezintă o expunere cu privire la anumite fapte concrete care ar fi avut loc.

În speță, modalitatea de expunere a informației și formulările utilizate de pârât, denotă că informațiile au fost răspândite cu rea-credință, conțin imputații factice atribuite reclamantului făcute cu intenția de a transmite opiniei publice un mesaj fără echivoc.

Prin urmare, informațiile răspândite constituie o relatare cu privire la fapte care nu au avut loc; și în esență sunt false și defăimătoare pentru reclamant, pârâtul urmărind ca reclamantul să fie sancționat moral de opinia publică sau unele persoane în particular.

La caz, se constată că apelantul nu are calitatea de jurnalist, pentru a beneficia de o eventuală protecție în sensul art.9 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, și nu a realizat o critică, ci o acuzație nefondată.

Astfel, potrivit art. 9 alin. (4) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, persoanele care exercita funcții publice pot fi supuse criticii, iar acțiunile lor - verificării din partea mass-mediei, în ceea ce privește modul în care și-au exercitat sau își exercită atribuțiile, în măsura în care acest lucru este necesar pentru a asigura transparența și exercitarea responsabilă a atribuțiilor lor.

Subsecvent consideră că modul în care a acționat apelantul se opune exigențelor art. 10 CEDO, art.32 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova și a art.3 alin. (3) din Legea cu privire la libertatea de exprimare.

Astfel exercitarea acestor libertăți este supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii publice și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau a moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

Sub un alt context, reprezentantul intimatului Dodon Igor, avocatul Oleg Tănase indică că *afirmația* apelantului cu privire la modul de expunere și faptul că: „Igor Dodon obține astăzi cetățenia unui alt stat și ține asta în secret până acum (...) Și a obținut cetățenie deja fiind Președintele Republicii Moldova (...), Dodon era obligat să anunțe. În Republica Moldova se permite să ai dubla cetățenie (...) deci nu este o chestie ilegală, dar trebuia să o spună că eu, Igor Dodon, într-o zi, când tare m-am speriat și puțin am transpirat, repede am rugat pe cineva să-mi facă un pașaport. Lui i s-a făcut foarte repede (...)”, constituie indici prin care un ”observator *independent*” ar conchide că se aduce atingere *autorității și imparțialității* puterii administrative, deoarece nu s-ar respecta anumite proceduri legale.

Concluzionează că apelantul în calitate de persoană publică are obligația constituțională de a se reține de la afirmații care în raport cu intimatul sunt false în fond.

Poziția părților expusă în ședința judiciară:

9. Apelantul Usatîi Renato, fiind legal citat în ședință de judecată nu s-a prezentat din motive neîntemeiate, însă interesele acestuia sunt reprezentate de către avocatul Ion Cerga.

9.1. În ședința instanței de apel, reprezentantul apelantului Usatîi Renato, avocatul Ion Cerga a pledat pentru admiterea cererii de apel și emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii depuse de Igor Dodon din motivele expuse în apel.

La întrebările instanței, reprezentantul apelantului a menționat că în cadrul emisiunii s-a invocat deținerea cetățeniei române de către Igor Dodon, însă nu este exclusă posibilitatea deținerii cetățeniei unui alt stat, inclusiv a Rusiei.

9.2. Intimatul Igor Dodon, fiind legal citat în ședință de judecată nu s-a prezentat din motive neîntemeiate, însă interesele acestuia sunt reprezentate de către avocatul Oleg Tănase.

9.3. Reprezentantul intimatului Igor Dodon, avocatul Oleg Tănase a pledat pentru respingerea cererii de apel ca fiind neîntemeiată, din motive expuse în referință.

9.4. Reprezentantul intervenientului accesoriu Asociația Obștească "Media Alternativă" Postul de televiziune TV8, fiind legal citat, în ședință judiciară nu s-a prezentat, și nici nu a comunicat instanței motivele neprezentării.

Prin urmare, ținând cont de prevederile art. 379 alin. (2) Cod procedură civilă, Colegiul civil consideră posibilă examinarea apelului în lipsa părților neprezente.

Aprecierea instanței de apel:

10. Analizând motivele invocate de partea apelantă în cererea de apel, studiind materialele dosarului, verificând circumstanțele cauzei stabilite în prima instanță, apreciind probele din dosar, Colegiul civil al Curții de Apel Bălți consideră că hotărârea Judecătorei Bălți sediul central din 23 decembrie 2020 este neîntemeiată și urmează a fi casată integral, cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii înaintate de Dodon Igor către Usatîi Renato, intervenient accesoriu Asociația Obștească „Media Alternativă”, Postul de Televiziune TV8 privind constatarea caracterului fals și defăimător a informațiilor răspândite, obligarea dezmințirii informațiilor false și defăimătoare, încasarea cheltuielilor de judecată, din următoarele considerente:

Cadrul legal pertinent aplicabil speței.

10.1. În conformitate cu prevederile art. 385 lit. c) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul și să **caseze integral** sau parțial hotărârea primei instanțe, emițând o nouă hotărâre.

Conform art. 386 alin. (1) Cod de procedură civilă hotărârea primei instanțe se casează sau se modifică de instanța de apel dacă: a) circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost constatate și elucidate pe deplin; b) circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, pe care prima instanță le consideră constatate,

nu au fost dovedite cu probe veridice și suficiente; c) concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre, sânt în contradicție cu circumstanțele cauzei; d) normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.

În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

Potrivit art. 239 Cod de procedura civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În conformitate cu prevederile art. 121 Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Totodată, potrivit art. 130 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficientă pentru soluționarea pricinii.

Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

În conformitate cu prevederile art. 118 al-le (1)-(3) Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Partea care nu a exercitat pe deplin obligația de a dovedi anumite fapte este în drept să înainteze instanței judecătorești un demers prin care solicită audierea părții adverse în privința acestor fapte dacă solicitarea nu se referă la circumstanțele pe care instanța le consideră dovedite.

Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sânt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În corespundere cu art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și jurisprudența CEDO, instanțele de judecată sunt obligate să motiveze hotărârile sale, care vor trebui să conțină circumstanțele cauzei constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile referitor la

admiterea sau respingerea acțiunii, alte chestiuni ce au fost soluționate în cadrul judecării pricinii, legea materială și/sau procedurală aplicată în cadrul judecării pricinii, argumentele instanței în caz de respingere a unor probe prezentate de participanții etc.

În conformitate cu prevederile art. 373 Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

De asemenea, în limitele apelului dedus judecării, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei. Concomitent, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar invocate de părți și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Or, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținând-se rolul determinant al concluziilor instanței de apel, ultima are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare. (*Hirro Balani contra Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis vs Grecia nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43*).

La fel, potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, o motivație și o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești și un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate.

Instanța de apel menționează că art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-și argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent și unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare și dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

Starea de fapt și circumstanțele pricinii.

10.2. Conform prevederilor art. 9 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanței judecătorești îi revine un rol diriguitor în organizarea și desfășurarea procesului, ale cărui limite și al cărui conținut sunt stabilite de prezentul cod și de alte legi.

Articolul 5 alin. (1) Cod de procedură civilă declară, că orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

10.3. Astfel, din materialele cauzei rezultă că la 18 mai 2020 Igor Dodon s-a adresat cu o acțiune în judecată împotriva lui Usatii Renato, intervenient accesoriu Asociația Obștească „Media Alternativă”, Postul de Televiziune TV8 prin care a solicitat constatarea ca fiind defăimători a informațiilor răspândite de către Usatii Renato la data de 08 aprilie 2020, în cadrul emisiunii „Cutia Neagră” difuzată de postul de televiziune TV8, și anume: *„Igor Dodon obține astăzi cetățenia unui alt stat și ține asta în secret până acum (...) Și a obținut cetățenie deja fiind Președintele Republicii Moldova (...), Dodon era obligat să anunțe. În Republica Moldova se permite să ai dubla cetățenie (...) deci nu este o chestie ilegală, dar trebuia să o spună că eu, Igor Dodon, într-o zi, când tare m-am speriat și puțin am transpirat, repede am rugat pe cineva să-mi facă un pașaport. Lui i s-a făcut foarte repede (...)”*, obligarea lui Usatii Renato să dezmință informațiile false și defăimătoare, în cadrul aceleiași emisiuni „Cutia Neagră” difuzată de postul de televiziune TV8, cu următorul text: *„informațiile răspândite de mine, Renato Usatii, la data 08 aprilie 2020 prin care am afirmat că „Igor Dodon obține atăzi cetățenia unui alt stat și ține asta în secret până acum (...) Și a obținut cetățenie deja fiind Președintele Republicii Moldova (...) Dodon era obligat să anunțe. În Republica Moldova se permite să ai dubla cetățenie (...) deci nu este o chestie ilegală, dar trebuia să o spună că eu, Igor Dodon, într-o zi, când tare m-am speriat și puțin am transpirat, repede am rugat pe cineva să-mi facă un pașaport. Lui i s-a făcut foarte repede (...) ” – sunt false și defăimătoare care lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională a domnului Dodon Igor”*, obligarea Asociației Obștești „Media Alternativă”, Postul de televiziune TV8 să publice și să răspândească dezmințirea relatărilor false și defăimătoare făcute de Usatii Renato, precum și încasarea de la Usatii Renato în beneficiul reclamantului a cheltuielilor de plată a taxei de stat.

10.4. Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prin hotărârea Judecătoriei Bălți sediul central din 23 decembrie 2020 a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată înaintată de către Dodon Igor către Usatii Renato, intervenient accesoriu Asociația Obștească ”Media Alternativă” Postul de televiziune TV8 cu privire la constatarea caracterului defăimător al informațiilor răspândite, obligarea dezmințirii informațiilor false și defăimătoare, încasarea cheltuielilor de judecată.

S-a constatat caracterul defăimător a informațiilor răspândite de către Usatii Renato la data de 08 aprilie 2020 în cadrul emisiunii ”Cutia Neagră” difuzată de postul de televiziune TV8, și anume că: *”Igor Dodon obține astăzi cetățenia unui alt*

stat (...) Și a obținut cetățenie deja fiind Președintele Republicii Moldova”, ”trebuia să spună că eu, Igor Dodon (...) repede am rugat pe cineva să-mi facă un pașaport. Lui i s-a făcut foarte repede”.

S-a obligat Usatîi Renato să dezmință informațiile false și defăimătoare, în cadrul aceleiași emisiuni ”Cutia Neagră” difuzată de postul de televiziune TV8, iar în caz de imposibilitate - în alt mijloc de informare în masă cu o rază similară de acoperire sau difuzare, cu următorul text: *”informațiile răspândite de mine, Renato Usatîi, la data de 08 aprilie 2020, prin care am afirmat, că ”Igor Dodon obține astăzi cetățenia unui alt stat (...) Și a obținut cetățenie deja fiind Președintele Republicii Moldova”, precum și că ”trebuia să spună că eu, Igor Dodon (...) repede am rugat pe cineva să-mi facă un pașaport. Lui i s-a făcut foarte repede” sunt false și defăimătoare, care lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională a domnului Dodon Igor”.*

S-a încasat de la Usatîi Renato în beneficiul lui Dodon Igor suma de 100 (o sută) lei, 00 bani cu titlu de cheltuieli de judecată pentru taxa de stat.

În rest, acțiunea a fost respinsă, ca neîntemeiată (*f.d.126, 131-142*).

10.5. Pentru a se pronunța în acest fel, instanța de fond, a reținut că informația răspândită de pîrîtul Usatîi Renato a cărei dezmințire e solicitată, nu este o critică a activității reclamantului Dodon Igor, ci este mai cu seamă o informație falsă răspândită intenționat despre persoana reclamantului și fapte imputabile, inclusiv cu tentă de răspundere penală sub aspectul dobândirii în timp restrâns a cetățeniei și obținerii pașaportului. Deci, informația răspândită de pîrît nu este o critică adusă activității, ci depășește limitele criticii în condițiile admise de lege.

Subsecvent, prima instanță a constatat că răspândirea informației potrivit căreia reclamantul ar obține cetățenia altui stat pe ascuns, în regim preferențial, în mod direct îi afectează imaginea în sfera publică și îl defăimează, prezentându-l în calitate de persoană care nu respectă principiile pe care le promovează și care au valoare serioasă pentru calitatea oficială deținută. Ba mai mult, îl prezintă într-o lumină negativă, ca efectuând acțiune specifică mediului interlop. Or, obținerea cetățeniei unui stat implică respectarea unei proceduri legale, transparente, cu întrunirea condițiilor predeterminate și nu se efectuează la rugămintă. Acest fapt în mod direct afectează încrederea societății și implicit a alegătorilor în persoana reclamantului. Incontestabil, acest aspect lezează nejustificat onoarea și reputația profesională a reclamantului, fiind o defăimare publică.

10.6. Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 27.01.2020, avocatul Ion Cerga acționând în numele și interesele lui Usatîi Renato, a depus apel împotriva hotărârii primei instanțe, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri privind admiterea acțiunii inițiale și respingerea acțiunii reconvenționale.

10.7. Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii instanței ierarhic inferioare în raport cu criticele formulate în cererea de apel și materialul probator, Colegiul civil și

de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți conchide că soluția instanței de fond privind admiterea parțială a acțiunii este una incorectă, rezultată din aprecierea incorectă a materialului probator și interpretarea eronată a normelor de drept material, fapt ce constituie temei de casare integrală a actului judecătoresc contestat, din motivele ce succed:

11. Suportul probator al cauzei atestă că prin cererea de chemare în judecată depusă la 18 mai 2020, reclamantul Dodon Igor a pretins constatarea caracterului fals și defăimător a informațiilor răspândite, solicitând obligarea dezmințirii informațiilor false și defăimătoare.

Iar în acest context, s-a făcut referire la declarațiile lui Usatîi Renato făcute în cadrul emisiunii "Cutia Neagră" difuzată la postul de televiziune TV8, administrat de Asociația Obștească "Media Alternativă", ediția din data de 08 aprilie 2020, potrivit căruia ultimul a expus declarația cu următorul conținut: „Igor Dodon obține astăzi cetățenia unui alt stat și ține asta în secret pînă acum (...) Și a obținut cetățenie deja fiind Președintele Republicii Moldova (...), Dodon era obligat să anunțe. În Republica Moldova se permite să ai dubla cetățenie (...) deci nu este o chestie ilegală, dar trebuia să o spună că eu, Igor Dodon, într-o zi, când tare m-am speriat și puțin am transpirat, repede am rugat pe cineva să-mi facă un pașaport. Lui i s-a făcut foarte repede (...)”.

Așadar, Dodon Igor pretinzând caracterul fals și defăimător al declarației lui Usatîi Renato, la 16 aprilie 2020, reclamantul a expediat în adresa lui Usatîi Renato o cerere prealabilă prin care a solicitat: dezmințirea informației false și defăimătoare, textul dezmințirii fiind următorul: „informațiile răspândite de mine, Renato Usatîi, la data de 08 aprilie 2020, prin care am afirmat, că ”Igor Dodon obține astăzi cetățenia unui alt stat (...) Și a obținut cetățenie deja fiind Președintele Republicii Moldova”, precum și că ”trebuia să spună că eu, Igor Dodon (...) repede am rugat pe cineva să-mi facă un pașaport. Lui i s-a făcut foarte repede” sunt false și defăimătoare, care lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională a domnului Dodon Igor” (f.d.8-9).

La fel, instanța de apel reține că cererea prealabilă a fost recepționată de către Usatîi Renato la 24.04.2020, însă careva răspuns n-a fost furnizat, fapt ce a determinat intentarea prezentului proces (f.d.10).

În acest context, Colegiul civil învederează că potrivit prevederilor art. 16 din Legea nr. 64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare, cererea prealabilă se examinează în termen de 5 zile de către autorul informației și, după caz, de către persoana juridică ce a răspândit această informație. Dacă se constată că informația la care se referă cererea prealabilă este falsă sau nu se bazează pe un substrat factologic suficient, persoana juridică ce a răspândit informația sau autorul informației satisface cererea prealabilă, fiind obligat să efectueze, după caz, rectificarea sau dezmințirea informației defăimătoare, acordarea dreptului la replică sau exprimarea scuzelor și compensarea, la cerere, a prejudiciilor cauzate. Rectificarea sau dezmințirea

informației, acordarea dreptului la replică sau exprimarea scuzelor se efectuează în termen de 15 zile de la data examinării cererii prealabile, iar dacă informația a fost răspândită de mass-media și publicația sau emisiunea care a răspândit această informație apare mai rar decât o dată la 15 zile, în următorul număr sau emisiune.

Astfel, conform materialelor dosarului, se constată cu certitudine că apelantul/pârâtul Usafii Renato, în termenul stabilit de lege sau în afara acestui termen, nu a rectificat sau dezmințit informația a cărei dezmințire a solicitat-o reclamantul Dodon Igor, iar careva probe ce ar confirma contrariu, instanței nu au fost prezentate.

11.1. Așadar, ținând cont de pretențiile revendicate de reclamant în fața instanței și circumstanțele atestate în cadrul ședințelor de judecată, instanța de apel consideră că raportului juridic litigios dedus judecății îi sunt aplicabile prevederile art. 32 alin. (1) și (2) din Constituția Republicii Moldova, potrivit căruia oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil, iar libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie.

La fel și art. 3 alin. (1), (2) și (3) al Legii cu privire la libertatea de exprimare, orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi și de a comunica fapte și idei. Libertatea de exprimare protejează atât conținutul, cât și forma informației exprimate, inclusiv a informației care ofensează, șochează sau deranjează. Exercitarea libertății de exprimare poate fi supusă unor restrângeri prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, pentru a apăra ordinea și a preveni infracțiunile, pentru a proteja sănătatea și morală, reputația sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

În același timp, instanța relevă că potrivit alin. (1) al art. 7 din această lege, orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnității și reputației sale profesionale lezate prin răspândirea relatărilor false cu privire la fapte, a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient sau prin injurie.

Totodată, instanța de apel reține că potrivit art. 2 al Legii cu privire la libertatea de exprimare, defăimare reprezintă răspândire a informației false care lezează onoarea, demnitatea și/sau reputația profesională a persoanei.

În același timp, *răspîndire a informației* reprezintă proces de transmitere a informației către alte persoane (cel puțin către o persoană, exceptând persoana lezată).

Informație este orice expunere de fapt, opinie sau idee sub formă de text, sunet și/sau imagine;

Judecata de valoare este definită ca o opinie, un comentariu, o teorie sau o idee care reflectă atitudinea față de un fapt, a cărei veridicitate este imposibil de dovedit.

Faptul este un eveniment, proces sau fenomen care a avut sau are loc în condiții concrete de loc și timp și a cărui veridicitate poate fi dovedită.

Judecată de valoare fără substrat factologic suficient reprezintă judecată de valoare care se bazează pe fapte care nu au avut loc sau pe fapte care au avut loc, dar a căror expunere este denaturată pînă la falsitate.

Prin *informație despre viața privată și de familie* se înțelege orice informație, inclusiv imagine, privind viața familială, viața la domiciliu, corespondența și conținutul ei, sănătatea și defectele fizice, orientarea și viața sexuală, precum și comportamentul persoanei, în condițiile în care persoana contează, în mod rezonabil, pe intimitate.

Iar prin *interes public* se înțelege interesul societății (și nu simpla curiozitate a indivizilor) față de evenimentele ce țin de exercitarea puterii publice într-un stat democratic sau față de alte probleme care, în mod normal, trezesc interesul societății sau al unei părți a ei.

Persoană care exercită funcții publice este persoană fizică care exercită atribuțiile puterii publice (executive, legislative ori judecătorești) sau persoană juridică ce prestează servicii de utilitate publică, sau persoană fizică care administrează persoana juridică ce prestează servicii de utilitate publică ori subdiviziuni ale acesteia.

În aceeași ordine de idei, prevederile legale citate supra, trebuie interpretate și aplicate în concordanță cu jurisprudența Curții Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, pentru că libertatea de exprimare este garantată și de art.10 din Convenția Europeană, care prin paragraful al doilea permite statelor să aducă anumite limitări acestei libertăți, cu condiția să respecte cerințele prevăzute de Convenție pentru valabilitatea lor.

Astfel, s-a prevăzut că „exercitarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru (...) protecția reputației sau a drepturilor altora (...).

Deci, instanța reține că pentru a fi convențională, ingerința în libertatea de exprimare trebuie să îndeplinească **trei condiții cumulative** prevăzute de paragraful 2 al art. 10 și anume: măsura să fie prevăzută de lege, să urmărească unul din scopurile legitime prevăzute în paragraful 2 și să fie necesară într-o societate democratică pentru atingerea lor.

Cu referire la prima condiție ca măsura să fie prevăzută de lege, instanța de apel subliniază prevederile de la art. 3 alin. (1), (2) și (3) al Legii nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare, care prevăd condițiile și temeiurile de limitare a libertății de exprimare.

Iar, în privința condiției ca măsura să urmărească unul din scopurile legitime, instanța reține că unul din scopurile legitime prevăzute în paragraful 2 al art.10 din Convenție, este protecția reputației altora.

Respectiv, odată ce s-a constatat cu certitudine că măsura de limitare a libertății de exprimare este prevăzută de lege și a urmărit un scop legitim, în continuare

urmează a fi examinată cea de a treia condiție și anume, dacă există un just echilibru între, pe de o parte, protecția dreptului consacrat de articolul 10 și, pe de altă parte, aceea a dreptului reclamantului la protecția onoarei, demnității și reputației profesionale, care, ca elemente ale vieții private, sunt garantate de art. 8 al Convenție.

În acest sens, instanța notează jurisprudența constantă a Curții, în materie, și anume va menționa *cauza Niculescu - Dellakeza c. României*, unde Curtea a apreciat că deși unele aserțiuni ale reclamantului aveau caracter ofensator, acesta nu a depășit doza de exagerare și provocare admisibilă, prin raportare la chestiunile pe care acesta a dorit să le supună dezbaterii prin intervențiile sale din presă.

Deci cu trimitere la raționamentele Curții, instanța consideră că informația răspândită de către pârât ca fiind una de interes public, care în sensul art. 2 al Legii cu privire la libertatea de exprimare, reflectă interesul societății față de evenimentele ce țin de exercitarea puterii publice într-un stat democratic sau față de alte probleme care, în mod normal, trezesc interesul societății sau al unei părți a ei.

În acest context, este incontestabil că informația răspândită este o informație de interes public, or, în perioada respectivă în mass media au apărut mai multe articole privind deținerea dublei cetățenii de către politicienii din RM, iar în cadrul emisiunii televizate fiind abordat aspectul respectiv, Renato Usatîi s-a expus opinia vizavi de problema abordată, fiind abordat aspectul obținerii cetățeniei unui alt stat de către Președintele RM Igor Dodon.

În continuare, instanța, raportând raționamentele Curții, cât și prevederile normelor legale naționale citate supra la cauza de față, urmează să examineze natura informației răspândită de către pârât și dacă acesta a acționat cu **bună-credință sau cu rea-credință în momentul răspândirii informațiilor**.

Iar în acest sens, instanța concludă că în cadrul cercetării judecătorești nu s-a constatat că în momentul răspândirii informației a cărui conținut se pretinde a fi defăimător, Renato Usatîi a acționat cu bună-credință. Or, instanța reține că informația redată de către Usatîi Renato în cadrul emisiunii "Cutia Neagră" difuzată la postul de televiziune TV8, administrat de Asociația Obștească "Media Alternativă", ediția din data de 08 aprilie 2020, reprezintă o constatare personală a lui Renato Usatîi, ce are la bază Ordinul nr. 400/P din 26 aprilie 2018 a Autorității Naționale pentru Cetățenie a României, unde la poziția 61 din Anexa nr.1, Dodon Igor a fost indicat în calitate de persoană care a redobândit cetățenia României cu menținerea domiciliului în străinătate, informație care a fost anexată de către apelant la referința depusă asupra cererii de chemare în judecată (*f.d.32-41*).

Prin urmare, Colegiul conchide că Renato Usatîi nu avea de unde cunoaște că persoana Dodon Igor indicată la poziția 61 a Anexei nr.1 la Ordinul nr. 400/P din 26 aprilie 2018 a Autorității Naționale pentru Cetățenie a României este o altă persoană și nu se identifică cu reclamantul Dodon Igor.

În continuare, instanța reține că informația expusă de pârât, pretins a fi defăimătoare nu are nimic comun cu onoarea, demnitatea și reputația profesională a

reclamantului, deoarece dânsul nu a făcut nici o afirmație concretă personală ce ar afecta onoarea, demnitatea și reputația profesională a reclamantului.

În general, analizând mesajul transmis de pârât, catalogat de reclamant ca fiind defăimător, Colegiul judiciar concludă că informația prezentată nu conține o dovadă certă și sigură despre deținerea cetățeniei unui stat concret, dimpotrivă apelantul/pîrîtul la întrebările moderatoarei emisiunii a refuzat să divulge al cărui stat mai este cetățean președintele Igor Dodon.

Mai mult ca atât, trebuie de menționat că odată ce Usatîi Renato a făcut declarațiile respective în cadrul unei emisiunii televizate cum este "Cutia Neagră" de la TV8 care este o emisiune politică, unde Renato Usatîi a fost invitat în calitate de politician, președinte al Partidului Politic "Partidul Nostru" și primar de Bălți, iar declarațiile făcute de către acesta, au fost destinate reclamantului, nu în calitate de persoană privată, dar, în calitate de persoană publică – președinte al Republicii Moldova.

Respectiv, potrivit jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, au fost delimitate trei categorii principale de exprimării, acestea fiind: politică, artistică și comercială, acordându-i cea mai mare importantă protecției exprimării politice, care a fost definită foarte larg, astfel încât să includă discursurile privind toate chestiunile de interes public general (*Steel și Moris vs Regatul Unit*).

În cauza *Dichand vs. Austria*, cu privire la necesitatea ingerinței în libertatea de exprimare a reclamantilor, CtEDO a considerat că judecățile de valoare pe care le-a făcut primul dintre ei au o bază factuală suficientă, cât timp acesta nu a invocat o stare de fapt mincinoasă.

Curtea a amintit că dl. Graff era un om politic important care trebuie să suporte un anumit nivel al criticii activității sale publice și private. Chiar dacă tonul articolului din ziar era virulent și polemic, Curtea a indicat că art. 10 protejează și astfel de informații sau idei, iar, în speță, ele reprezentau o opinie cu privire la activitatea unei persoane publice.

La fel, în cauza *Pakdemirli vs Turcia*, CtEDO a amintit faptul că, în condițiile în care victima era un ilustru om politic, acesta trebuie să suporte limite ale criticii mult mai elastice decât în cazul altor persoane. Concluzii similare au fost expuse și în cauza *Wirtschafts-Trend Zeitschriften Verlags GMBH vs. Austria*, unde Curtea a indicat că limitele criticii admisibile sunt mai ample în cazul persoanelor publice decât în cazul unui simplu particular.

Mai mult ca atât, instanța conchide politicienii în mod inevitabil și conștient trebuie să accepte verificarea strictă a fiecărui cuvânt **și faptă**, atât din partea jurnaliștilor, **cît și a marelui public**, și, în consecință, trebuie să dovedească un grad mai mare de toleranță. Cerințele lor de a fi protejați prin prisma art.10 al Convenției și art.7, 10 și 11 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, trebuie cântărite cu interesele dezbaterii libere a chestiunilor politice (*cazul Lingens c. Austriei, hotărîrea din 08 iulie 1986*).

Astfel, prin prisma jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, nivelul de critică la care este supus comportamentul și acțiunile acesteia sunt mult mai înalte decât acțiunile unei persoane private, dânsul, este obligat să manifeste un grad sporit de toleranță având îndatorirea de a se lăsa deschisă unei cercetări mai apropiate persoanei sale de către publicul larg.

În lumina celor reținute, instanța de apel concluzionează că pârâțul și-a exercitat un drept prevăzut de Constituție și anume dreptul la exprimare, ceea ce constituie o cauză care înlătură caracterul ilicit al faptei, nesfiindu-se întrunite elementele răspunderii civile delictuale, respectiv, onoarea, demnitatea și reputația profesională a lui Igor Dodon nu a fost prejudiciată prin informația făcută de Usafii Renato.

Reieșind din cele expuse, referitor la caracterul informațiilor invocate de către reclamant, Colegiul civil relevă că natura defăimătoare al informațiilor nu se prezumă, acest fapt trebuie de dovedit art.24 al Legii nr. 64 cu privire la libertatea de exprimare.

Așadar, potrivit acestei norme de lege, reclamantul trebuie să dovedească că: 1) pârâțul a răspândit informația; 2) informația îl vizează și este defăimătoare, sau judecata de valoare nu se bazează pe un substrat factologic suficient; 3) informația constituie o relatare cu privire la fapte și este în esență falsă; 4) existența și cuantumul prejudiciului cauzat.

Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că pârâțul trebuie să dovedească următoarele: a) informația nu este defăimătoare și/sau nu îl vizează pe reclamant; b) informația constituie o judecată de valoare care se bazează pe un substrat factologic suficient; c) la momentul răspândirii informației, deși a luat toate măsurile de diligență, nu putea ști că prin acțiunile sale contribuie la răspândirea relatărilor false cu privire la fapte sau a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient; d) informația răspândită este de interes public.

Cu referire la jurisprudența CtEDO, în care sintagma „judecată de valoare fără substrat factologic suficient” mai este numită și „opinii excesive”, instanța de apel menționează că judecățile de valoare pot fi prețioase, fără valoare sau negative, întemeiate sau neîntemeiate, convingătoare sau discutabile, progresiste sau reacționare etc. Acestea nu pot fi dezmințite prin hotărârea judecătii. Ele pot fi dezbătute prin polemică, adică răspuns (replică, comentariu).

Instanța de apel conchide că într-adevăr, potrivit prevederilor legislației în vigoare, aplicabile speței în cauză, în temeiul cărora reclamantul/intimatul a intentat prezenta acțiunea, sunt prevăzute garanțiile juridico-civile de apărare a drepturilor personale nepatrimoniale ale persoanelor fizice și juridice la onoare, demnitate și reputație profesională, or, conform celor relatate, onoarea persoanei fizice reprezintă aprecierea socială a acesteia din partea societății, demnitatea este autoaprecierea din partea persoanei a calităților sale morale, profesionale, iar reputația profesională constituie aprecierea calităților profesionale ale persoanei.

Totodată, dreptul la libera exprimare și dreptul publicului de a primi informații prin intermediul mass-media, sunt garantate de Legea cu privire la libertatea de

exprimare, dar și art. 32 din Constituția Republicii Moldova, art. 19 din Declarația universală a drepturilor omului și de art. 10 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Aici, Colegiul învederează prevederile art.32 alin.(1), alin.(2) din Constituția R.M, oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil. Libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane. Principiul dat garantează fiecăruia libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin orice mijloc legal posibil. Acesta cuprinde de altfel și libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații, ori idei fără amestecul autorităților publice.

Deopotrivă, libertatea de exprimare este consfințită și de articolul 10 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, care în § 1 statuează că orice persoană are dreptul la libertate de exprimare. Acest drept include libertatea de opinie și libertatea de a primi sau a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a tine seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică Statele să supună societățile de radiodifuziune, cinematografie sau televiziune unui regim de autorizare.

Dreptul la libertatea de exprimare reprezintă unul dintre pilonii de bază ai unei societăți democratice, una dintre condițiile de bază pentru progresul și dezvoltarea oricărei persoane.

Astfel, articolul 10 din Convenție se aplică nu doar în cazul „informațiilor” sau „ideilor” inofensive, care sunt percepute favorabil sau care atrag indiferență, ci și în cazul informațiilor și ideilor care șochează, deranjează sau ofensează statul sau o parte din populație. Acestea sunt cerințele pluralismului, ale toleranței și ale gândirii libere (broadmindedness), fără de care nu poate exista o „societate democratică”. Aceasta înseamnă că orice „formalitate”, „condiție”, „restricție” sau „penalitate” impusă în această privință trebuie să fie proporțională cu scopul legitim urmărit (*cauza Handyside v. Regatul Unit, hotărârea din 7/12/1976, § 49*). În *cauza Sokolowski v. Polonia, hotărârea din 29/03/2005, § 44*), Curtea a subliniat că fiecare persoană decide modalitatea în care își exprimă gândurile.

Cu titlu de principiu a fost stabilit că Curtea este de acord că clasificarea unei declarații ca un fapt sau ca o judecată de valoare este o chestiune care, în primul rând se încadrează în marja de apreciere a autorităților naționale, în special a instanțelor judecătorești naționale (*cauza Lavric versus România, pct.39*).

La fel, Colegiul reține că potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la libertatea de exprimare, instanța reține că urmează a fi stabilit: 1) dacă declarațiile respective ale pârâtului-apelant Usatii Renato constituie fapte (afirmații) sau judecăți de valoare; 2) în cazul în care declarațiile respective au constituit judecăți de valoare, dacă acestea au avut un substrat factologic suficient. Anume în aceste circumstanțe va fi posibil de stabilit dacă a fost respectat un just

echilibru între drepturile participanților și dacă, la caz, o eventuală restrângere a dreptului la exprimare a pârâtului este necesară într-o societate democratică (fiind prezente condițiile de prevedere de lege a constrângerii și scopul legitim).

Conform prevederilor art.2 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, termenii și expresiile utilizate în prezenta lege au următoarele semnificații: fapt - eveniment, proces sau fenomen care a avut sau are loc în condiții concrete de loc și timp și a cărui veridicitate poate fi dovedită; judecată de valoare - opinie, comentariu, teorie sau idee care reflectă atitudinea față de un fapt, a cărei veridicitate este imposibil de dovedit. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a afirmat în jurisprudența sa (*cauza Lavric versus România, pct.39*) că trebuie făcută o distincție clară între fapte și judecăți de valoare.

Existența faptelor poate fi demonstrată, în timp ce adevărul unor judecăți de valoare nu este susceptibil de a fi dovedit. Cerința de a dovedi adevărul unei judecăți de valoare este imposibil de îndeplinit și constituie o încălcare a libertății de exprimare. Idee similară este stipulată în hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.7 din 24.12.2012 cu privire la practica aplicării de către instanțele de judecată a unor prevederi ale Legii cu privire la libertatea de exprimare.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în *cazul Lingens*, a stabilit existența diferenței fundamentale între expunerea faptelor și formularea judecăților de valoare (1. expunerea unor fapte are un efect sporit de convingere. în același timp ea necesită demonstrarea corespunderii realității a acestor fapte; 2. formularea de opinii este legată de perceperea subiectivă a realității și de aceea este imposibil a se demonstra corespunderea lor realității. Respectiv legislația nu trebuie să ceară o atare demonstrare), dar nu a stabilit modul și criteriile de diferențiere a faptului de judecata de valoare.

Prin urmare, instanța de apel relevă că instanța de fond eronat a admis parțial acțiunea, or, intimatul-reclamant nu a dovedit circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale referitoare la lezarea demnității și onoarei personale.

Ba mai mult, chiar și o eventuală deținere a cetățeniei altui stat și difuzarea acestei informații în public de către o altă persoană, nu poate fi interpretat drept informație defăimătoare, atît timp cît acest eveniment – de deținere a cetățeniei altui stat de rînd cu cetățenia R.Moldova nu este interzis prin lege.

Suplimentar, instanța de apel reține jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, prevederile cadrului legal și specificul litigiilor de acest gen, reținînd următoarele criterii de diferențiere a faptului de judecată de valoare: 1) limbajul utilizat la răspândirea informației. În cazul în care informația este redată utilizându-se expresii clare, care vorbesc despre lucruri concrete, informația poate fi caracterizată drept conținînd fapte. Dacă autorul operează cu un limbaj emfatic sau expresii de probabilitate sau ipotetice, atunci mai curînd este vorba de opinie. 2) contextul și ambianța în care sunt răspândite informațiile respective. 3) posibilitatea de a verifica.

În timp ce veridicitatea sau falsitatea unui fapt poate fi verificată, opinia poate fi caracterizată doar după principiul “dreaptă sau nedreaptă”. Respectiv, atunci când se pune problema cât de dreaptă sau de nedreaptă este o opinie, nu instanța de judecată este cea în măsură să facă această apreciere.

Sub acest aspect, Colegiul notează că din conținutul informațiilor expuse de către pârâțul-apelant Usatîi Renato, în spațiul public, se atestă că declarațiile făcute de pârât în spațiul public, la emisiunea Cutia Neagră, pot fi catalogate drept opinie.

Totodată, expunerea din speță /citată supra/ nu cumulează cele 3 condiții necesare pentru a permite reclamantului/intimat rectificarea sau dezmințirea informației, precum și repararea prejudiciului moral și material cauzat, după caz, în conformitate cu art.7 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, citat supra, și anume: declarațiile trebuie să îndeplinească aceste 3 condiții cumulativ: a) nu se bazează pe un substrat factologic suficient; b) au un caracter defăimător; c) permit identificarea persoanei vizate de informație.

La acest compartiment Colegiul conchide că declarațiile ce sunt obiectul litigiului dat, poartă un caracter general, o opinie, nu poartă caracter defăimător, prin urmare nu există teme de apărare a onoarei și demnității, deoarece reclamantul nu a probat nici caracterul defăimător al acestora, dar nici prin ce anume a fost lezată demnitatea și onoarea lui personală, or declarațiile pârâțului-apelant Usatîi Renato poartă un caracter de judecată de valoare sau opinie și atitudine personală vizavi de subiectul pus în discuție în cadrul emisiunii televizate.

Distinct, cu referire la noțiunile indicate în Legea privind libertatea de exprimare, instanța de apel conchide că intimatul/reclamantul este o persoană publică, iar informația care a fost difuzată este una de interes public, limitele criticii acceptabile la adresa persoanelor politice și a persoanelor care ocupă funcții publice sânt mai largi decât pentru persoanele particulare.

În această ordine de idei, Colegiul judiciar conchide că se impune respingerea solicitărilor reclamantului de a dezminți informația, potrivit textului solicitat.

11.2. Subsecvent, Colegiul consideră întemeiate statuările primei instanțe privind utilizarea formulei de expunere de către Renato Usatîi, potrivit căreia reclamantul ”tare s-a speriat și puțin a transpirat”, reprezintă o expunere în stil satiric, cu utilizarea sarcasmelor, care potrivit art. 7 alin.(8) din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23.04.2010, exclude posibilitatea tragerii autorului la răspundere.

Aici, instanța menționează că genul umoristic și satiric permite un grad mai ridicat de exagerare și chiar provocare. Mai mult, a provoca și a suscita agitație este chiar esența satirei. Astfel sunt protejați autorii și răspânditorii caricaturilor, ai parodiilor. Însă protecția există atâta timp cât publicul nu este dus în eroare cu privire la fapte. Există caricaturi, satire care nu sunt admisibile într-un stat democratic nu din cauză că ele defăimează sau induc în eroare, ci pentru că mesajul lor este distrugător și se regăsește în alte acțiuni condamnabile.

11.3. Din considerentele menționate, instanța conchide că pretențiile

reclamantului privind apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale cu obligarea dezmințirii informației răspândite sunt neîntemeiate și urmează a fi respinse.

11.4. Instanța de apel apreciază drept neîntemeiate argumentele reclamantului/intimatului cu privire la oportunitatea obligării pârâtului/apelantului Renato Usafii să facă o dezmințire și să recunoască ca false declarațiile, or, conform explicațiilor Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție a RM din 24.12.2012, nr. 7 „Cu privire la practica aplicării de către instanțele de judecată a unor prevederi ale Legii cu privire la libertatea de exprimare”, răspunderea juridică va fi dispusă doar în cazul în care informația răspândită cumulează toate cele trei condiții enumerate în art. 7 alin. (2) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, și anume: dacă informația este falsă, este defăimătoare și permite identificarea persoanei vizate de informație.

Prin prisma art. 2 din lege, dezmințirea este definită ca o infirmare a relațiilor defăimătoare cu privire la fapte care nu corespund realității. Caracterul defăimător al informației nu se prezumă.

Acest fapt trebuie dovedit de reclamant conform prevederilor art. 24 alin. (1) lit. b) din Lege. De regulă, defăimătoare sânt considerate acele informații care relatează despre încălcarea legilor și a normelor de conviețuire (normele morale), și astfel fac ca persoana să fie condamnată moral de opinia publică sau de unii indivizi în particular.

Tot la acest capitol, Colegiul judiciar, reține că conform Jurisprudenței Curții de la Strasbourg în materia libertății de exprimare, judecătorul național nu poate pronunța o hotărâre inconsistentă Convenției pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

Astfel, libertatea de exprimare constituie una din fundamentele esențiale a unei societăți democratice și una din condițiile de bază al progresului ei și al autoperfecționării individuale (*Nilsen and Johnsen v. Norwaj [GC], no. 23118/93, § 43, ECHR 1999-VIII*).

Libertatea de exprimare de asemenea acoperă un posibil recurs la un anumit grad de exagerare, sau chiar provocare (*Prager and Oberschlick v. Austria seria A no. 313, p. 19, § 38*).

Concomitent, trebuie de reținut că art.10 protejează informațiile și ideile care ofensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și liberalismului, fără de care nu există „societatea democratică” (*Handyside v. the United Kingdom, seria A no. 24, p. 23, § 49*).

Pentru a stabili dacă interferența poate fi justificată conform paragrafului 2 al art.10 din Convenția Europeană, este necesar de a stabili dacă aceasta este „stabilită de lege”, urmărește un scop legitim conform aceluși paragraf și „este necesar într-o societate democratică” (*Lingens v. Austria, pp. 24-25, §§ 34-37*).

Ca o chestiune de principiu, noțiunea de „necesar” trebuie să fie înțeleasă ca o „necesitate socială impetuoasă”, care trebuie să fie proporțională cu scopul legal urmărit (*Goodwin v. the United Kingdom, Reports 1996-11, pp. 500-01, § 40, and Worm v. Austria, Reports 1997-V, p. 1551, § 47*).

Precum a notat Curtea de la Strasbourg (*Siirek v. Turkey (No. 1) [GC], no. 26682/95, § 61*), „art. 10 § 2 din Convenție lasă doar mici restricții în cazul discursurilor politice sau dezbaterilor pe chestiuni de interes public.” „acestea trebuie să fie interpretate restrictiv iar necesitatea pentru oricare limitări trebuie să fie convingător instituită” (*The Observer and The Guardian v. the United -Kingdom, seria A no. 216, p. 30, § 59*).

Luând în considerație cele relatate și constatate în prima instanță și instanța de apel, Colegiul civil conchide că reclamantul/intimatul nu a demonstrat caracterul defăimător al informației.

12. Subsecvent, Colegiul civil învederează că potrivit art. 94 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească oblighe partea care a pierdut procesul, să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar piratului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Conform art. 19 alin.(1) din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23.04.2010, pentru cererea de chemare în judecată în care se solicită dezmințirea, acordarea dreptului la replică sau exprimarea scuzelor se achită o taxă de stat în mărime de 5 unități convenționale.

Astfel, ținând cont de concluzia finală asupra pricinii, Colegiul civil consideră necesar de a respinge ca fiind neîntemeiată și pretenția reclamantului privind recuperarea cheltuielilor judiciare.

13. Față de cele ce preced, Completul judiciar ajunge la concluzia de a admite cererea de apel declarată de avocatul Ion Cerga reprezentantul apelantului Renato Usatii, cu casarea hotărârii Judecătoreiei Bălți sediul central din 23 decembrie 2020 și emiterea unei noi hotărâri privind respingerea cererii de chemare în judecată depusă de Dodon Igor către Usatii Renato, intervenient accesoriu Asociația Obștească „Media Alternativă”, Postul de Televiziune TV8 privind constatarea caracterului fals și defăimător a informațiilor răspândite, obligarea dezmințirii informațiilor false și defăimătoare, încasarea cheltuielilor de judecată.

14. Conducându-se de prevederile art. 385 lit. c) CPC, Colegiul Civil și de Contencios Administrativ al Curții de Apel Bălți,-

D e c i d e :

Admite apelul declarat de avocatul Ion Cerga reprezentantul apelantului Renato Usatii.

Casează integral hotărârea Judecătoreiei Bălți sediul central din 23 decembrie 2020, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Dodon Igor către Usatii Renato, intervenient accesoriu Asociația Obștească „Media Alternativă”, Postul de Televiziune TV8 privind constatarea caracterului fals și

defăimător a informațiilor răspândite, obligarea dezmințirii informațiilor false și defăimătoare, încasarea cheltuielilor de judecată și pronunță o nouă hotărâre potrivit cărei:

Respinge integral acțiunea depusă de Dodon Igor către Usatîi Renato, intervenient accesoriu Asociația Obștească „Media Alternativă”, Postul de Televiziune TV8 privind constatarea caracterului fals și defăimător a informațiilor răspândite, obligarea dezmințirii informațiilor false și defăimătoare, încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă, fiind cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de două luni de la comunicare, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

**Președintele ședinței, judecător
Procopciuc**

Stela

**Judecătorii
Chircu**

Elena Grumeza

Natalia